

ME BTK MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM SZAKOS ZÁRÓVIZSGA TÉTELSOR az osztatlan tanárképzésben résztvevő hallgatók számára

Nyelvtudomány

1. A kommunikáció fogalmának értelmezési lehetőségei; a kommunikáció formái, fajtái, típusai; a kommunikációs szerkezet.
2. A nyelv és a társadalom kapcsolatának vizsgálati lehetőségei. A szociolingvisztika kutatási területei, módszertani elvei.
3. A dialektológia és a dialektus fogalmának értelmezése. A nyelvjárások kutatásának módszertana. A magyar nyelvjárási régiók.
4. A magyar nyelvtörténet korszakolása (eltérő felfogások, középiskolai tantervi vonatkozások).
5. A magyar szókészlet eredetbeli rétegeinek összegző leírása. Egy kiválasztott eredetbeli réteg tüzetes ismertetése.
6. A fonetika és fonológia alapfogalmak értelmezése (fonéma, beszédhang, fonéma-rendszer, fonetikai-rendszer, transzkripció, artikulációs konfiguráció).
7. A morféma fogalma, fajtái; morféma-rendszerek és szerkezetek.
8. A mai magyar nyelv szófaji rendszere (kitekintéssel a köznevelésre).
9. A mondat fogalma, jellemzői; mondatok osztályozása szerkezetük szerint.
10. A nyelvtudomány általános kérdései: a nyelv mint jelrendszer; a nyelvtudomány fontosabb irányzatai, kutatási területei, módszerei és segédeszközei.
11. Szövegtan: szövegelméletek, szövegszintek; szövegtipológia; szövegalkotás és szövegmegértés.
12. Stílus és jelentés: stíluselméletek és stíluselemzési módszerek; a szemantika fontosabb irányzatai; poliszémia, homonímia, szinonímia; jelentésváltozás.

Irodalomtudomány

A vizsgázó az egyes tételeknél feltüntetett választékból szabadon kiválasztott szerzővel / műfajjal / témakörrel kapcsolatos ismeretanyag (beleértve az elvárható szövegismeretet) értelmező kifejtésével teljesítheti a vizsgát.

1. A görög-római irodalom

Választható szerzők: Homérosz, Aiszkülosz, Szophoklész, Euripidész, Arisztophanész, Vergilius, Horatius

2. Az európai dráma és színház

Választható szerzők: Shakespeare, Molière, Racine, Schiller, Ibsen, Csehov, Brecht, Beckett, Ionesco, Dürrenmatt, Pirandello

3. Az európai líra

Választható szerzők: Petrarca, Villon, Hölderlin, Goethe, Byron, Shelley, Keats, Puskin, Baudelaire, Verlaine, Rimbaud, Mallarmé, Whitman, Yeats, Rilke, Apollinaire, Pound, T. S. Eliot, Lorca, Celan

4. Az európai epika

Választható szerzők: Cervantes, Rabelais, Swift, Fielding, Voltaire, V. Hugo, Stendhal, Balzac, Flaubert, Dickens, L. Tolsztoj, Dosztojevszkij, Joyce, Proust, Kafka, Th. Mann, Bulgakov, Musil, Hrabal

5. Műfajok a reformáció és ellenreformáció korának irodalmából

Választható műfajok: históriás énekek; bibliafordítások; prédikációk; zsoltárfordítások és -parafrazisok; vitairatok; a kegyességi irodalom műfajai: imádságos könyvek, elmélkedések; önéletírások és emlékiratok

6. Életművek a régi magyarországi irodalomból

Választható szerzők: Janus Pannonius, Heltai Gáspár, Bornemisza Péter, Balassi Bálint, Szenci Molnár Albert, Pázmány Péter, Zrínyi Miklós, Gyöngyösi István

7. A magyar irodalom intézményrendszerének kialakulása

Választható témakörök: akadémiai mozgalom; nyelvművelés és nyelvújítás; lapok, folyóiratok; a kritika intézményesülése; színi mozgalom; tollharcok, pennacsaták; hivatásosodás és írókultusz

8. A magyar líra I.

Választható szerzők: Csokonai Vitéz Mihály, Kazinczy Ferenc, Kisfaludy Sándor, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Vajda János

9. A magyar epika I.

Választható szerzők: Vörösmarty Mihály, Arany János, Jókai Mór, Kemény Zsigmond, Mikszáth Kálmán

10. A magyar dráma

Választható szerzők: Bessenyei György, Kisfaludy Károly, Vörösmarty Mihály, Katona József, Madách Imre, Molnár Ferenc

11. A magyar líra II.

Választható szerzők: Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Pilinszky János, Weöres Sándor, Illyés Gyula

12. A magyar epika II.

Választható szerzők: Krúdy Gyula, Kosztolányi Dezső, Móricz Zsigmond, Márai Sándor, Németh László, Ottlik Géza, Kertész Imre, Esterházy Péter

Nappali és levelező tagozatos képzéseinket illető követelmények minden tekintetben pontosan megegyeznek.